

یزدشناسی

حسین مسرت

۲. نگاهی به کتاب افسانه طبس

پژوهشکده مردم شناسی سازمان میراث فرهنگی خراسان، سلسله کتاب‌هایی را با نام «افسانه خراسان» در حوزه افسانه‌ها و قصه‌های خراسانی چاپ کرده است که جلد دهم این مجموعه کتاب به شهرستان طبس اختصاص دارد که اکنون یکی از شهرستان‌های استان خراسان جنوبی محسوب می‌شود.

این کتاب با همت و پشتکار آقای حمیدرضا خزاعی گردآوری و ویرایش شده است. گردآورنده، چهل و سه افسانه بومی طبس و روستاهای آن را از زبان مردم محل ضبط کرده اما به گویش (زبان) معیار تهرانی در کتاب آمده است. این در حالی است که کلماتی هم به گویش طبسی در کتاب دیده می‌شود که گردآورنده، آن‌ها را با آوانویسی انگلیسی توضیح داده است. گردآورنده اثر، کلمات محلی را در پاورقی توضیح داده و در پایان هر افسانه، نام راوی، محل افسانه و سال ضبط نیز ذکر شده است. تمام افسانه‌ها با یک تصویر نقاشی شده شروع می‌شوند و در برخی افسانه‌ها که ترانه‌ها و اشعار بومی مرتبط با افسانه وجود

^۱. افسانه خراسان (جلد ۱۰، طبس): حمیدرضا خزاعی، مشهد: ماه جان، ۱۳۸۵، رقعی، ۴۰۷ص، مصور.

داشته است، با گویش بومی همراه با مُعَرَب و مشکول کردن کلمات و نیز آوانویسی انگلیسی آمده است.

ای کاش گردآورنده برای اصالت دادن به افسانه‌ها متن بومی هر افسانه را می‌آورد و در زیرنویس، معنی واژه‌های محلی آن‌ها را توضیح می‌داد. با این حال وجود چنین کتاب‌هایی حتی با این سبک و سیاق برای دیگر شهرستان‌های ایران که سرشار از افسانه‌های بومی هستند، شایسته و بایسته است. اخیراً گروهی به سرپرستی استاد اسدالله شکرانه و همراهی مهدی آرابی و دیگر قصه‌گویان و علاقه‌مندان یزدی به گردآوری افسانه‌های یزد مشغول هستند.

